

หญ้าทะเล อีกหนึ่งผู้ผลิตในทะเล

ในท้องทะเลอันกว้างใหญ่นั้น มีสิ่งมีชีวิตอยู่มากมาย หญ้าทะเลเป็นอีกหนึ่งสิ่งมีชีวิตที่มีความสำคัญยิ่งต่อท้องทะเล และสัตว์น้ำ รวมทั้งมนุษย์ หญ้าทะเลเป็นตัวกลางในการก่อให้เกิดความสมดุลในท้องทะเล ไม่ว่าจะเป็นการช่วยอนุบาลสัตว์น้ำวัยอ่อนให้เติบโต ช่วยลดความรุนแรงของคลื่นลมก่อนจะซัดเข้าฝั่ง ดักจับตะกอนที่ไหลลงจากบนฝั่ง เป็นอาหารให้แก่สัตว์น้ำหลายชนิด

หญ้าทะเล เป็นพืชชั้นสูงหรือพืชมีดอกที่อยู่ในกลุ่มพืชใบเลี้ยงเดี่ยว เป็นกลุ่มพืชที่มีการปรับตัวและวิวัฒนาการ เพื่อการอยู่รอดในทะเลอย่างสมบูรณ์ ลักษณะ โครงสร้างต่างๆ ไปคล้ายหญ้าที่ขึ้นบนบก คือ มีใบ ลำต้น และราก เนื่องจากวงจรชีวิตส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดของหญ้าทะเลต้องอยู่ใต้น้ำ หญ้าทะเลจึงมีความสามารถพิเศษและเป็นจุดเด่น คือ สามารถผสมเกสรในน้ำได้ ลักษณะดังกล่าวทำให้หญ้าทะเลเป็นพืชน้ำที่มีดอกเพียงกลุ่มเดียวเท่านั้นที่ขึ้นอยู่ในทะเล หญ้าทะเลเป็นพืชที่ขึ้นบริเวณชายฝั่งในเขตน้ำขึ้นน้ำลง จึงได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของน้ำ ทั้งความเค็ม ระดับความลึกของน้ำ ความเข้มแสง การฝั่งแห้งขณะน้ำลง ปัจจัยต่างๆเหล่านี้ทำให้หญ้าทะเลมีการพัฒนาราก ลำต้น ใบ ดอกและผล ให้เหมาะสมกับการเจริญเติบโต แพร่พันธุ์ และทนทานต่อปัจจัยดังกล่าวข้างต้นและทนต่อความรุนแรงของคลื่นลมได้ดี

หญ้ําทะเลมีลำต้นเป็นปล้องๆ ทอดยาวไปตามพื้นดิน เรียกว่า เหง้าหรือไหล โดยเหง้าจะทอดยาวออกไปและแตกสาขาไปตามพื้นดินในแนวนอน มีลำต้นอยู่ด้านบน อาจมีส่วนของเหง้าตั้งชูขึ้นเล็กน้อย เพื่อทำหน้าที่พยุงใบ มีรอยแผลเป็นที่เกิดจากการหลุดร่วงของใบเก่าทำให้เห็นเป็นข้อๆ ช่วงระหว่างข้อไม่คงที่ รากของหญ้ําทะเลทำหน้าที่เหมือนพีชบก คือ ช่วยค้ำจุนลำต้นและดูดซึมอาหารและน้ำจากภายนอก เนื่องจากหญ้ําทะเลขึ้นอยู่ในน้ำ จึงสามารถรับสารอาหารทางใบได้ โดยการแพร่ ความยาวของรากขึ้นอยู่กับชนิด โดยมีตั้งแต่ประมาณ 1 มิลลิเมตร ถึง 50 เซนติเมตร ภายในใบมีช่องอากาศจำนวนมาก ทำให้ใบสามารถตั้งตรงในน้ำ ซึ่งช่วยลดความรุนแรงของกระแสน้ำ เหมาะเป็นที่หลบภัย อาศัยและหากินของสัตว์น้ำ นานาชนิด บนใบหญ้ําทะเลมีสิ่งมีชีวิต ขนาดเล็กอาศัยเป็นจำนวนมาก ได้แก่ ใส้เดือนดิน ทากทะเล หอย ขนาดเล็ก เป็นต้น สิ่งมีชีวิตขนาดเล็กเหล่านี้เป็นอาหารที่สำคัญของสัตว์น้ำวัยอ่อน

หญ้ําทะเลสามารถสืบพันธุ์ได้ 2 วิธีคือ

1. การสืบพันธุ์แบบอาศัยเพศ โดยการผลิตดอกและมีการถ่ายละอองเกสรโดยใช้น้ำและคลื่นลมเป็นตัวพัดพานั้น เมื่อมีการปฏิสนธิดอกตัวเมียจะพัฒนาเป็นผลซึ่งภายในมีเมล็ดที่ใช้ในการแพร่ขยายพันธุ์ต่อไปได้

2. การสืบพันธุ์แบบไม่อาศัยเพศ โดยการแตกแขนงของลำต้นใต้ดินและเจริญเป็นต้นใหม่ขึ้นมาจากผิวดิน

เนื่องจากหญ้ําทะเลพบได้ทั้งในเขตร้อนและเขตอบอุ่น จึงทำให้หญ้ําทะเลมีความสำคัญต่อระบบนิเวศชายฝั่งเป็นอย่างมาก เพราะหญ้ําทะเลมีระบบรากที่ช่วยยึดเกาะ รักษาและป้องกันการพังทลายของหน้า

ดินในบริเวณชายฝั่ง เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำ แหล่งเลี้ยงตัวอ่อน และเป็นอาหารสำหรับปลา สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังต่างๆ รวมทั้งเต่า พะยูน ในเขตร้อนแหล่งหญ้าทะเลจะทำหน้าที่สัมพันธ์กับแนวปะการังและป่าชายเลน ในการที่จะลดความรุนแรงของคลื่นและกระแสน้ำ ตลอดจนดักจับตะกอน รวมทั้งเป็นตัวกลางในการทำหน้าที่รับส่งแร่ธาตุกับระบบนิเวศใกล้เคียง

